

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (22/06/2021)

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α1

- α. σελ.140-141 (« Τον Ιούλιο του 1914...γεωργικό κλήρο»).
- β. σελ 140 («Το Νοέμβριο του 1919...υπογραφή της συνθήκης»).
- γ. σελ 144 («Τον Ιούλιο του 1920..στην Ελλάδα»), σελ.96 «Η συνθήκη των Σεβρών (10 Αυγούστου 1920)...πραγματικότητα».

ΘΕΜΑ Α2

- α. Σωστό (σελ 20)
- β. Σωστό (σελ 60)
- γ. Σωστό (σελ 65)
- δ. Λάθος (σελ 74)
- ε. Λάθος (σελ 105)

ΘΕΜΑ Β1

Σελ. 50-51 « Το Νοέμβριο του 1920 η φιλοσυμμαχική.. βαρύτατες συνέπειες της».

ΘΕΜΑ Β2

- α. Σελ. 46 «Οι διαφορές του αγροτικού προβλήματος... ταξικό περιεχόμενο».
- β. Σελ. 46 «Στη διάρκεια του Πρώτου...Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος».

ΘΕΜΑ Γ1

α. Στις 24 Ιουλίου 1923 υπογράφηκε η Συνθήκη Ειρήνης της Λοζάνης, Έξι μήνες πριν, στις 30 Ιανουαρίου 1923, είχε υπογραφεί η ελληνοτουρκική Σύμβαση, η οποία ρύθμιζε την ανταλλαγή των πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας.

Προβλεπόταν η υποχρεωτική ανταλλαγή μεταξύ των Ελλήνων ορθόδοξων κατοίκων της Τουρκίας και των Μουσουλμάνων κατοίκων της Ελλάδας. Παράλληλα το κείμενο Α το οποίο, αποτελεί ένα δευτερογενές παράθεμα συμπληρώνει ότι το κριτήριο ανταλλαγής υπήρξε η θρησκεία, αφού 585.000 μουσουλμάνοι και 1.300.000 χριστιανοί ορθόδοξοι αναγκάστηκαν να βρεθούν σε χώρες με διαφορετικά ήθη και γλώσσα.(«Το κριτήριο... ορθόδοξους»).

Αυτή η Σύμβαση θα ίσχυε τόσο και για εκείνους που παρέμεναν στις εστίες τους, όσο και για εκείνους που είχαν ήδη καταφύγιο στην ομόθρησκη χώρα. Μάλιστα η ανταλλαγή ίσχυε αναδρομικά για όλες τις μετακινήσεις που έγιναν από τη μέρα που κηρύχθηκε ο Α΄ Βαλκανικός πόλεμος . Από την ανταλλαγή αυτή εξαιρέθηκαν οι Έλληνες ορθόδοξοι της Κωνσταντινούπολης, της Ίμβρου και της Τένεδου και οι Μουσουλμάνοι της Δυτικής Θράκης. Οι ανταλλάξιμοι, σύμφωνα με τη σύμβαση ανταλλαγής θα απέβαλαν την παλιά ιθαγένεια και θα αποκτούσαν την ιθαγένεια της χώρας στη οποία θα εγκαθίσταντο, είχαν δικαίωμα να μεταφέρουν την κινητή

περιουσία τους, να πάρουν από το κράτος στο οποίο μετανάστευαν ως αποζημίωση περιουσία ίσης αξίας με την ακίνητη περιουσία που εγκατέλειπαν φεύγοντας και τέλος θα μπορούσαν να διευκολυνθούν στη μετακίνηση τους από τη Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής.

Η συμφωνία αυτή για την ανταλλαγή πληθυσμών διέφερε από τις προηγούμενες, καθώς καθιέρωνε για πρώτη φορά τη μαζική μετακίνηση πληθυσμών και είχε υποχρεωτικό χαρακτήρα, ενώ οι μέχρι τότε συμφωνίες προέβλεπαν εθελοντική μετανάστευση κατοίκων κάποιων επίμαχων περιοχών, γεγονότα τα οποία επιβεβαιώνονται από το κείμενο του Γιώργου Θ. Μαυρογορδάτου «πρώτα εθελοντικής ...ελληνικών πληθυσμών».

β. Όταν έγινε γνωστή η υπογραφή της Σύμβασης...να συμφωνήσει. Τα παραπάνω στοιχεία επιβεβαιώνονται στο κείμενο Α, καθώς επίσης προστίθεται ότι ο Βενιζέλος παραδέχτηκε στους πρόσφυγες πως η Σύμβαση της Λοζάνης υπεγράφη για να απελαθεί το μουσουλμανικό στοιχείο από την Ελλάδα και να επιτευχθεί ομοιογένεια. Εξάλλου η υπογραφή της Σύμβασης υποβοηθούσε ...μεταρρύθμιση και ανάπτυξη .

Το κείμενο Β', του Γ.Θ.Μαυρογορδάτου συμπληρώνει τα λεγόμενα του σχολικού εγχειριδίου, καθώς επισημαίνεται ότι η Ελλάδα είχε άμεση ανάγκη την επιστροφή των Μουσουλμάνων στη χώρα τους για να μπορέσει να αποκαταστήσει τους Έλληνες πρόσφυγες από την Τουρκία στα εδάφη και στις περιουσίες που θα εγκατέλειπαν οι Τούρκοι πρόσφυγες («Χωρίς συμφωνία...από την Τουρκία»). Παράλληλα στο κείμενο Γ τονίζεται ότι ο Βενιζέλος με τηλεγράφημα στον επίτροπο της Κοινωνίας των Εθνών προσπάθησε αρχικά να επιτεύξει την έναρξη της μετακίνησης των πληθυσμών πριν από την υπογραφή της ειρήνης, αν και στο τέλος όπως αναφέρεται στο σχολικό εγχειρίδιο οι πρόσφυγες έμειναν με την πικρία ότι το δίκαιο και τα συμφέροντα τους θυσιάστηκαν στο βωμό των συμφερόντων του ελληνικού κράτους.

ΘΕΜΑ Δ1

α. Σελ 42-43

Στον ελληνικό χώρο, το πρόβλημα ...ιδιαίτερο πρόβλημα (Πρόλογος).

Αργότερα όμως, η διεύρυνση του ελληνικού κράτους ...τεχνητές ελλείψεις.

Στο κείμενο Α επιβεβαιώνονται τα προβλήματα όσον αφορά το ζήτημα της μεγάλης ιδιοκτησίας, καθώς επίσης προστίθεται ότι στα εδάφη αυτά, δικαιούχοι ήταν πλούσιοι Έλληνες του εξωτερικού οι οποίοι διατήρησαν τον θεσμό των κολίγων.

β. Σελ 80-81

Στα εδάφη της Θεσσαλίας, στα οποία κυριαρχούσε η μεγάλη ιδιοκτησία, οι τρικουπικοί υποστήριζαν τους μεγαλογαιοκτήμονες, ενώ οι δηλιγιαννικοί προσπάθησαν, χωρίς τελικά να το κατορθώσουν, να χορηγήσουν γη στους αγρότες και έλαβαν κάποια μέτρα για τη βελτίωση της θέσης τους. Σελ.43 «Οι κερδοσκοπικές πρακτικές...ακτήμονες» ο Δηλιγιάννης όπως αναφέρει και το κείμενο Β, αμέσως μετά την προσάρτηση της Θεσσαλίας είχε καταθέσει νομοθεσία για τη χορήγηση γης στους αγρότες, για τη δημιουργία ταμείων αγροτικής πίστης.

Συμπληρωματικά, το κείμενο Γ επισημαίνει τι η συντηρητική κυβέρνηση Θεοτόκη, ψηφίζοντας το νόμο ΒΧΗ «Περί εξώσεως δυστροπούντων ενοικιαστών», παραχώρησε στους τσιφλικούχους ένα ισχυρό εργαλείο πειθάρχησης των κολίγων. Συνεπώς το 1906 η κυβέρνηση Θεοτόκη κατέθεσε ένα νέο νομοσχέδιο που περιόριζε και πάλι τα δικαιώματα των κολίγων. Παρά ταύτα, και αυτή η συμβιβαστική λύση συνάντησε την αντίδραση των γαιοκτημόνων και εγκαταλείφθηκε.